

Dini Yapıların En Erken Tarihlisi

21. yüzyıl arkeolojik keşifleri arasında en önemlisinin Göbeklitepe olduğunu söylemek için pek çok nedenimiz var. Bunlardan ilki günümüzden tam 12000 yıl öncesine ait olması. Yani piramitlerden 4000, Stonehenge'den ise 7000 yıl daha yaşlı. Hatta insanlığın yerleşik yaşama geçtiği yılların dahi öncesine ait. Böylece şimdiye kadar ileri sürüldüğü biçimde dini inançların yerleşik düzene geçilip kentlerin kurulmasının sonrasında değil öncesinde var olduğu kanıtlanıyor. Bu dönemde bir dini sınıfın mevcudiyeti ve toplumsal sınıflaşmaların tahmin edilenlerden çok daha eskiye dayandığı, ilk anıtsal tapınak olan Göbeklitepe sayesinde araştırmacıların keşfettiği ve tarih kitaplarına eklediği bilgiler. Ayrıca ilk babaerki düşünce, ilk terezzo taban ve Neolitik Çağ'ın ilk heykel ve kabartmaları ile oldukça önemli bir alan. İnsanlık tarihine yaptığı katkılar dolayısıyla "medeniyetin doğum yeri" olarak adlandırılan Göbeklitepe UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne girmeye hak kazanmış durumda.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

Tanıtma Genel Müdürlüğü®

www.hometurkey.com

[f](#) [G+](#) [T](#) [i](#) [P](#) [Y](#)
/TurkeyHomeof /+turkeyhome /Turkey_Home /turkey_home /turkish-tourism-office /turkeyhome /turkeyhomeTV

Fotoğraflar: Gülcan ACAR | Kültür ve Turizm Bakanlığı Arşivi | Tasarım: Grafikir / grafikir.com.tr | Ücretsizdir, Ankara 2017

Turkey
HOME

Göbeklitepe

Dünyanın İlk Tapınağı

Göbeklitepe Neden Ziyaret Edilmeli?

- Tarihteki ilk anıtsal tapınaktır.
- Neolitik Çağ'ın ibadet ve hac merkezi olduğu düşünülmektedir.
- Taşa kazınan en eski resimler burada keşfedilmiştir.
- Bilim adamları tarafından dünya tarihini değiştiren bir keşif olarak kabul edilir.
- UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'nde yer alır.

İnsanlık Tarihini Değiştiren Keşif

Tarihte yeni sayfalar açılmasına neden olan ve yüzlerce yıldır kabul edilen bazı bilgilerin değiştirilmesini gerekli kılan Göbeklitepe'nin keşif tarihi 1963 yılına gitse de ilk kazılar 1995 yılında başlamıştır. Bir yerleşim alanı olarak kullanılmayan yalnızca dinsel amaçlara hizmet eden bu yerde birden çok tapınak bulunur. Bu yönüyle de yalnızca dünyanın en eski değil, aynı zamanda en büyük tapınma merkezi olarak kabul edilir.

Tüm bu bölgenin Neolitik Çağ'ın inanç ve hac merkezi olduğunu aklı getiren ve günümüze kadar 6 tanesi gün yüzüne çıkarılsa da toplam sayılarının 20'yi bulduğu jeomanyetik ölçümlerle belirlenen anıtsal yapıların biçimleri birbirine benziyor. Boyları 6 metreyi bulan T biçimli sütunlar üzerinde işlenmiş Neolitik Çağ'da taşa kazınan en eski resimler olan ve bazıları üç boyutlu olarak yapılmış hayvan tasvirleri atalarımızın sanatsal yeteneğini de gösteriyor. 20 yıl boyunca burada kazı çalışmalarını gerçekleştiren Prof. Dr. Klaus Schmidt, T biçimli ve bazılarında el ve parmakların da görüldüğü bu sütunların insan figürlerini temsil ettiğini kesin bir biçimde dile getirmekte.

Dünyanın Gözü Burada

Anıtsal yapıların ortaya çıkarıldığı tarihten itibaren tüm dünyanın ilgisini çeken Göbeklitepe hakkında birçok yazı yazıldı, belgeseller çekildi. İngiliz BBC televizyonundaki belgesel, The Guardian'da çıkan haberlerin yanında belki de Göbeklitepe ile ilgili en ilginç haber Alman Der Spiegel Dergisi'nde yayınlandı. Dergide Göbeklitepe'nin Adem ile Havva'nın cennetten kovulduktan sonra yaşamaya başladıkları yer olduğu iddiası büyük yankı uyandıracak cinsten.

Gizemini Koruyan Sorular

Göbeklitepe pek çok yeni bilginin açığa çıkmasını sağlasa da buluntularla ilgili hala çözülemeyen sorular bilim adamlarının kafasını kurcalamaya devam ediyor. Bu tapınakları yapanların kimler olduğu, Ağrılıkları 60 tonu bulan sütunların buraya nasıl taşındığı ve dikildiği, üstlerinin tonlarca toprak ve taş ile örtülerek neden gömüldükleri, tapınakların amacının tam olarak ne olduğu cevaplanmayı bekleyen ve muhtemelen yıllarca sürecektir araştırmaları gerektirecek gizemler. Kesin olan tek şey tüm bu araştırmaların insanlık tarihine katkı yapmaya ve şimdiye kadar yazılanları tamamen değiştirmeye devam edeceği.

Nasıl Gidilir?

Göbeklitepe arkeolojik alanı Türkiye'nin en mistik şehirlerinden olan ve "Peygamberler Kenti" olarak adlandırılan Şanlıurfa il merkezinin 15 km kuzeydoğusundaki Örencik Köyü civarında bulunuyor. Ankara, İstanbul ve İzmir'den Şanlıurfa Havaalanı'na düzenli seferler mevcut. Kazı alanında elde edilen buluntuların bazılarını ise Şanlıurfa Müzesi'nde görmemiz mümkün.

Gizemli Kalıntılar